

Amnèsies

Lola Lasurt

Amnèsies reuneix dos treballs que Lola Lasurt ha creat específicament per al cicle expositiu *Constel·lacions familiars*: d'una banda, una sèrie de pintures a l'oli que reproduïen fragments de fotografies dels àlbums fotogràfics de la seva família, i en les quals apareixen sempre els seus pares; i de l'altra, un vídeo creat a partir de la manipulació d'una pel·lícula familiar en Super 8.

Tant la pel·lícula com les fotografies originals a partir de les quals Lasurt ha generat aquestes dues propostes van ser fetes abans que l'artista neixés, i és sobretot per aquest motiu que resulten del seu interès. En la base del treball de Lasurt hi ha una voluntat d'aproximar-se al temps de joventut dels seus progenitors, la dècada de 1970, una època que l'artista no ha viscut des de l'experiència directa, i a la qual ha tingut accés a partir del relat familiar i de la documentació gràfica present en el seu entorn domèstic.

En tant que fotografies, les imatges de les quals Lasurt parteix són documents realitzats mitjançant un procés de captura instantània i reproducció mecànica de la realitat. En ser transformades en pintures, per mitjà d'un procediment que, lluny de la instantaneïtat, requereix una dedicació important per part de l'artista, Lasurt les dota de subjectivitat, introduint-hi la seva mirada i la seva sensibilitat, excloses en les imatges originals. El procés de reproducció, doncs, esdevé d'alguna manera una metodologia per aproximar-se a una experiència aliena, una forma d'ocupar un espai i un temps anterior al seu.

Les pintures de Lasurt no reproduïen fotografies senceres sinó fragments d'aquestes, respectant així la manera com apareixen en els àlbums: el pare de l'artista tenia per costum retallar les fotografies amb formes arrodonides, a fi de destacar allò que més l'interessava –els familiars i amics que hi apareixien– i eliminar els elements que considerava superflus. Lasurt pinta els fragments retallats, en reconeixement a aquest mecanisme de selecció i reassignació de significat que el pare executa, però du a terme un treball de reordenació de les imatges que altera l'ordre original amb què aquestes apareixien als àlbums, reagrupant aquelles que li sembla que han estat realitzades en un mateix dia o que capturen diferents moments d'una mateixa acció. En les pintures també s'hi reproduïen els buits deixats per aquelles imatges que havien format part dels àlbums de la família i que n'han caigut, o bé que l'artista ha extret per pintar-les. Aquests buits pintats introdueixen l'amnèsia en el relat familiar, i d'alguna manera evocuen la discontinuïtat i la fragmentació que caracteritzen els mecanismes de construcció dels records.

El vídeo que Lasurt presenta és una reedició d'una pel·lícula de Super 8 que els pares de l'artista van filmar durant una visita a dos pobles de Cantàbria. Lasurt n'ha ralentitzat la imatge i, en una operació inversa a l'efectuada pel seu pare amb les fotografies, ha extret totes aquelles escenes en què apareixien els seus pares i altres parents i coneguts. La pel·lícula familiar queda així desproveïda d'aquells continguts que la fan personal i esdevé una proposta documental. En la seva absència, les escenes eliminades funcionen com allò que Did-Huberman defineix com a “imatges-síntoma”¹, interrompent el curs de la història cronològica. En la proposta de Lasurt, la introducció d'aquest “destemps” transforma la pel·lícula en una anticipació poètica de la pròpia mort dels pares.

En les pintures, Lasurt ha treballat a partir d'una selecció d'imatges en blanc i negre i ha descartat deliberadament les fotografies de color; en l'edició de la pel·lícula, ha optat per eliminar el color del film original. Aquest gest enllaça amb l'ús del blanc i negre que propugnà la fotografia de la Nova Avantguarda com a rèplica a la cultura visual del franquisme, que mitjançant l'ús del color pretenia projectar a l'exterior una imatge de modernitat d'Espanya. L'artista també relaciona aquesta eliminació del color amb l'esperit del moviment pictòric de l'”España Negra”, que a finals del S.XIX va portar un grup de pintors, admiradors de Goya i les seves pintures negres, a dur a terme un tipus de manifestacions pictòriques que exaltaven la foscor, en detriment d'altres ideals estètics més coloristes.

El títol de la mostra vol fer al·lusió als processos d'amnèsia col·lectiva que sovint es produeixen en les societats després de fets històrics traumàtics, ja sigui per una necessitat psicològica inconscient d'oblidar allò succeït, com per l'efecte d'una “desmemòria” estratègica articulada des de les esferes de poder. De manera més específica, amb aquest títol Lasurt fa una referència indirecta al pacte d'oblit i de silenci que es produí a Espanya durant la postguerra i també durant la Transició, i que propicià la construcció d'una memòria històrica fallida.

¹ Georges Didi-Huberman, *Ante el tiempo. Historia del arte y anacronismo de las imágenes*, Buenos Aires, Adriana Hidalgo Editora, 2008.

Lola Lasurt (1983, Barcelona) viu i treballa a Barcelona. La seva pràctica artística es formalitza, sobretot, a través de la pintura i del vídeo i es desplega sovint mitjançant processos col·laboratius. El treball sobre el “des-temps”, entès com l’anàlisi i el qüestionament d’un període temporal anterior al propi és un dels eixos vertebradors del seu treball, que amb freqüència pren com a punt de partida elements de la cultura material i estètica reveladors de pautes de comportament i paràmetres ideològics d’una època determinada.

Entre les seves darreres exposicions destaquen *La gran aventura* (Can Felipa, Barcelona, 2011), *El Gegant Menhir* (L’Aparador. Museu Abelló, Abelló, 2011), *Contextos Intermedia* (Tecla Sala, Barcelona, 2010), *In Memoriam* (Swallow Gallery, Barcelona, 2011) i *Paradís Perdut* (Can Felipa, Barcelona, 2010). Va participar a les edicions 2010 i 2009 de Domèstica, i a les exposicions del Premi internacional de pintura de la Fundació Guasch Coranty a la Tecla Sala, al 2010 i al 2008. Al 2009 va participar al *Festival Loop de Videoart* i a la *Biennial d’Art de Valls*, i al 2008 va obtenir la beca per a projectes d’arts visuals deslocalitzats de la Sala d’Art Jove. També ha format part de dos projectes expositius dins del marc del Premi Miquel Casablanca: *Un projecte reduccionista* (2007), i *La il·lusió del Pirata* (2006). Com a membre del col·lectiu Leland Palmer ha produït el projecte expositiu *Lo tengo, no lo tengo*, premiat amb la Beca Ciutat d’Olot per a projectes de comissariat 2008 i el cicle de taules rodones *Col·leccionisme; cartografies reivindicadores de realitats pròpies* a Hangar. També com a membre de Leland Palmer ha obtingut recentment el Premi de la Sala d’Art Jove per a projectes d’investigació per la proposta *Primer intent*. És resident d’Experimentem amb l’art i anteriorment ho va ser d’Hangar.

Constel·lacions familiars

Un cicle expositiu comissariat per Alexandra Laudo
[Heroínas de la Cultura]

La família o el parentesc és el principi d’organització bàsica dels individus en la societat. Les relacions familiars es defineixen, d’una banda, en termes de consanguinitat o de llei, i de l’altra, en termes d’adscripció a una cultura compartida, conformada per un conjunt de pràctiques i experiències viscudes i/o transmeses. La dimensió temporal és important en la construcció d’aquesta cultura col·lectiva que conforma l’imaginari i la identitat familiar: les vivències dels parents que ens precedeixen, les relacions familiars anteriors, donen significat a les presents; i aquestes, alhora, incideixen en la construcció de les relacions familiars futures.

Com s’organitza la memòria a través de les relacions familiars? Com abracem allò que forma part de la nostra biografia però que ha succeït amb anterioritat a la nostra existència? I alhora, com testimoniem i transmetem als qui ens succeeixen allò que hem viscut?

El cicle expositiu *Constel·lacions familiars* parteix d’aquests interrogants, i reuneix set propostes d’artistes visuals emergents que, prenent com a punt de partida l’àmbit de la família i les relacions entre els seus membres, plantegen aspectes vinculats a l’organització de la identitat i la memòria amb relació a la genealogia, explorant conceptes com ara el llegat, la transmissió, la biografia i l’arxiu. Són propostes que s’articulen, en gran part, a partir de materials i documents que busquen consignar l’experiència individual i familiar, que despleguen un ordre simbòlic particular, i que apelen a una memòria i a un temps històric personal, desvinculat de les grans narracions institucionals.

Amnèsies és una exposició del cicle expositiu “Constel·lacions familiars” comissariat per Alexandra Laudo
[Heroínas de la Cultura].